

George V Grigore

GEȚII ROȘII

- Prețul sângelui -

Editura Stefadina - 2019

Legendă foto coperta 1: a) Statuie colosală de barbar (de dac) din porfir roșu – Muzeul Luvru din Paris (Franța); b) Statuie de nobil dac (Pileatus) din porfir roșu – Parcul Boboli – Florența (Italia)

Toate drepturile asupra ediției revin autorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GRIGORE, GEORGE V.

Geții roșii : prețul sângelui / George V. Grigore. - București : Stefadina, 2019

Conține bibliografie

ISBN 978-606-94658-7-5

94

Introducere

Culoarea roșie – semnificație și simbol

Această culoare vie apare în primele picturi parietale ale omenirii din grote și peșteri de acum zeci de mii de ani, apare în modul în care a vopsit primele obiecte de ceramică, dar și în pudra cu care au fost presărat mormintele din epoca pietrei și bronzului. Purpura roșie și profirul roșu au fost căutate și folosite de omenire în zonele „imperiale” și regale de mai apoi. Roșu este sângele nostru, având baza creată din fier. Au fost momente în istoria îndelungată a planetei noastre când totul a fost bulversat. S-au ridicat funduri de mări, devenind noi continente, sau au fost scufundate continente, devenind funduri de mări. Deasemenea, s-au ridicat temperaturile până la fierberea mărilor și oceanelor, urmate de perioade în care au înghețat brusc teritorii întregi. În toate aceste perioade au avut loc extincții planetare fără precedent, dispărând specii, dar, ca printr-o minune, au apărut alte specii, necunoscute și „nerezultate” dintr-o așa zisă evoluție foarte lentă, „darwinistă”. Omul, prezent la aceste manifestări cataclismice, și-a justificat totul prin apariția unui mare zeu (masculin sau feminin), distrugător, dar și creator. Pentru că a constatat că aceste perioade veneau atunci când apăreau ploile roșii (praf cosmic, etc.; dovadă sunt depozitele de gresii roșii în care se găsesc fosilele acelor timpuri), și-a imaginat că este vorba de menstruația mării zeite creatoare. Când aveau loc aceste cataclisme planetare periodice, se mai întâmplau niște lucruri ciudate și încă neexplicate. Ca dovadă au rămas oasele rupte ale corpurilor umane și animale depuse în crăpăturile stâncilor montane, în grote, sau în permafrostul înghețat al nordului. Animalele și oamenii care aveau fier în sânge, la schimbarea de polaritate a planetei (inversarea polilor magnetici), aveau de suferit (ruperea formelor vechi). Cei cu sânge albastru, având la bază cuprul, erau salvați. Fierul este singurul metal care „face pasul la histerezis”. În procesul de magnetizare a materialelor feromagnetice histerezisul se manifestă prin „rămânerea în urmă” a densității fluxului magnetic față de intensitatea câmpului magnetic aplicat din exterior. Se poate observa că atunci când câmpul magnetic scade până la zero, fluxul magnetic în oțel are o valoare

nenulă; acest fenomen se numește *remanență magnetică*. Pentru a anula acest flux remanent trebuie aplicat un câmp magnetic invers, câmpul magnetic coercitiv. În tehnică au aplicații importante atât materialele cu un histerezis mare, cât și cele cu unul foarte mic. De exemplu magneții permanenți au proprietatea de a rămâne magnetizați tocmai datorită histerezisului. În absența acestuia materialul ar reveni la fluxul magnetic zero imediat ce s-ar înlătura câmpul magnetic exterior, deci nu ar avea proprietățile care îl caracterizează. În același fel, peliculele magnetice folosite pentru înregistrări audio, video și de date (casete audio, benzi de magnetofon, dischete de calculator, hard-discuri, cărți de credit etc.) se bazează pe fenomenul de remanență magnetică - deci pe histerezis - pentru a memora câmpul magnetic aplicat la înregistrare. În sistemele de calcul vechi celulele de memorie funcționau pe același principiu al histerezisului magnetic. În schimb, aplicațiile care cer conservarea energiei necesită un efect histerezis cât mai slab. De exemplu un transformator electric al cărui miez magnetic are histerezis va avea pierderi de energie (manifestate prin încălzirea miezului) cu atât mai mari cu cât remanența magnetică și câmpul coercitiv sunt mai mari. Pentru a minimiza acest efect se folosesc materiale speciale, ca de exemplu aliajul de nichel și fier (uneori și molibden) numit Permalloy. În sistemele de automatizare histerezisul este introdus din design, ca o marjă asumată de eroare a unui automat, cu scopul de a reduce numărul de opriri/porniri ale unui dispozitiv. În aproape orice sistem mecanic, de departe cele mai solicitante faze de funcționare ale acestuia sunt oprirea, dar mai ales pornirea. Orice mecanism de orice natură este optimizat pentru starea de funcționare în sarcină, cu toate implicațiile (o anumită temperatură de funcționare, o anumită stare de lubrifiere, etc). Astfel, momentul pornirii unui mecanism este un moment instabil, în care solicitările fizice sunt atipic de mari pe unitatea de timp față de solicitările asumate în funcționare normală. De aceea prin proiectare se evită pe cât posibil pornirea și oprirea repetată a oricărui mecanism. Pentru a se evita pornirile repetate în intervale scurte de timp în cazul mecanismelor automate, se introduc în mod deliberat o anumită eroare în măsurările automatului, numită *histerezis*. Un exemplu reprezentativ este o pompă de apă care este proiectată să păstreze o anumită presiune într-un recipient. Presiunea este menținută în interiorul unui anumit interval, ales astfel încât presiunea nominală să determine limita

superioară sau media în timp a presiunii din incintă. În lipsa unui astfel de interval pompa ar trebui să intre în funcțiune imediat ce presiunea scade cu o valoare infimezimală sub valoarea nominală. Histerezisul însă permite o variație a presiunii, micșorând frecvența punerilor în funcțiune ale pompei. În general, cele mai flexibile sisteme automate permit utilizatorului reglarea valorii nominale și a abaterilor maxime într-un sens și cealaltă față de aceasta. Același principiu se aplică și în alte sisteme de automatizare, cum ar fi termostatele (de exemplu fierul de călcat, frigiderul, aparatul de aer condiționat) și rezervoare de apă. În sistemele de stabilizare cu comandă electronică, histerezisul se introduce în bucla de reacție inversă care determină pornirea și oprirea dispozitivului (pompă, rezistor de încălzire, motor). Mărimea care trebuie stabilizată (presiune, temperatură), transformată în semnal electric, este mai întâi „contaminată” cu un semnal care reflectă starea actuală a dispozitivului (oprit / pornit) și abia apoi trimisă la etajul de comparare. Ieșirea acestuia din urmă, având două stări posibile, comandă pornirea și oprirea dispozitivului. În acest mod se produce o reacție inversă pozitivă (dar neliniară), care generează oscilația de la o stare la cealaltă a dispozitivului. În sistemele automate electro-mecanice (folosite în unele modele de fiare de călcat sau frigidere) histerezisul este produs prin utilizarea unui întrerupător cu bimetal (material alcătuit din două metale cu coeficienți de dilatare termică foarte diferiți și care se deformează mult la variația temperaturii). În acest întrerupător starea actuală a sistemului și informația de temperatură sunt „combinat” mecanic. După această explicitare tehnică putem înțelege de ce se spune că păcatul cade peste 7 generații de oameni. „Înregistrarea” din fierul aflat în sânge poate fi accesată de „ochiul care vede tot” și, ca atunci când privim pe monitor un material înregistrat pe un CD de calculator, zeul poate vedea „filmul” evenimentelor. La ceas de schimbare a polilor magnetici planetari, sângele „fieros” va face „pasul la histerezis” (cu sens de „Istru – e zis”, sau „taina de la Istru”, cea cunoscută doar de „magii de la Istru”, numiți și Marii Magiștri – Cei reprezentați în statuile ridicate de Imperiul Roman în Forul lui Traian). Atunci, ca și în cazul opririi unui frigider (sfârșitul timpului), la pornire (în noul timp) acesta se va zgudui puternic. Această „zguduire” poate duce la ruperea formelor, a corpurilor. Magii de la Istru erau și în posesia secretului ce poate salva

omul de această „judecată” periodică. Prin „accesarea” posturilor creștin – ortodoxe se creau premisele apariției unei stări de amenie (fier puțin). La momentul schimbării polilor magnetici, „citirea păcatelor” nu aducea adevărul în fața zeului cel mare, iar cel „anemic” era salvat. De aceea în jurul Mării Mediterane se poate constata că există o populație numeroasă care are „talasemie” (o anemie ușoară, transmisă genetic). De-a lungul istoriei s-a încercat a se trece de acest obstacol și prin ablațiuni de sânge. Mayașii, incașii, făceau acest sacrificiu, scoțând sânge din limbă, din organele genitale, iar apoi îi dădeau foc. Și alte sacrificii sângeroase erau făcute pentru a „sătura” zeul de sânge. De asemenea, jupuirea prizonierilor și „costumarea” cu pielea acestora se făcea pentru „ascunderea” din fața zeului, prin pierderea temporară a identității. Portul unor măști ritualice (sau funerare) aveau același scop al pierderii identității. Chiar și războaiele au fost pornite la început din ideea de a imita acțiunile sângeroase ale zeului ce vine la Judecată (conform principiului: „să moară ai lor, nu ai noștri!”). De ce oare calupurile de fier brut se numesc „lupe”? (de la lup?) Iar fierăstrăul poate fi (sau chiar este) „fier – âst – rău” (sau „acest rău”). Cei ce aveau cupru în sânge (sânge albastru) erau „aleși” de zei (RH negativ), față de ceilalți, cei cu fier în sânge (RH pozitiv). Din vechile vorbe de duh ale omenirii putem selecta proverbul „*Se întâlnește munte cu munte, dar om cu om*” și întrebându-ne cât adevăr cuprind aceste vorbe, putem să ne dăm seama că munții s-au urnit din loc în timpul istoriei umane, iar ideea că lumea „se zidește” din când în când (conform calendarului „*de la zidirea lumii*”) este adevărată. Am avut mai mulți sori de-a lungul istoriei (amintiți de aztecii, mayașii), sau mai multe lumi. Planeta este „prelucrată” ca o bucată de lut periodic; de aceea Dumnezeu este văzut câteodată ca un mare olar ceramist. Polii planetei se schimbă, oceanele se revarsă cu valuri de sute de metri peste continente, munții se prăvălesc în abisuri fără fund, iar vechi forme de viață dispar, în timp ce din „genuine”, din marea maternitate galactică, marea mitră cosmică, noi forme de viață se întrupează. În acest „shaker” gigantic, planetar, totul va fierbe și apoi va îngheța. Omul va trebui să se strecoare prin toate aceste transformări și metamorfoze planetare și să își caute vecinătatea, societatea, pentru că singur, pe o planetă pustie, va pieri. De aceea *Geții de Aur primordiali*, odată salvați din mixerul planetei zguduite, au alergat și au salvat toate semințele încă vii ale altor popoare,

adunându-le în poporul mutietnic get (Get – Be – Get, adică trecut prin genunea cataclismică), în Vatra Vechii Europe. Aici, datorită turmelor de animale domesticate, care se puteau hrăni și cu iarbă uscată (fân; rezultat în urma întunericii în care poate cădea planeta noastră, datorită prafului aflat în atmosferă) sau sărăturată (apărută în urma valurilor oceanice ce au spălat uscatul; Munții Balcani (Munții cei Vechi – Haemus) erau numiți așa de la „bâlce” sau „smârc”, ca pământ mlăștinos), omul a putut supraviețui acelei perioade cataclismice. Cu lapte și brânză, cu miere și poame, cu scoarță de copac din care făcea pâine, omul și-a reluat viața și traiul zilnic. După ce planeta nu s-a mai zguduit, au pleca cei „colonizați” în marea Arie (Rama) din zona Vechii Europe și au repopulat planeta. De aceea Europa Vestică (Occidentul) nu are o cultură neolitică extinsă. Pe atunci trăiau cu toții în vatra *Geților de Aur primordiali*. Dar cum se explică folosirea acestei culori „a sângelui” în istoria umană? Culoare a extremelor, roșul tinde să aiba aceleași semnificații în toate culturile și tradițiile lumii. Potrivit psihologilor, culoarea roșie incită și stârnește pasiuni, puternice emoții, atât pozitive, cât și negative. Este culoarea lui Cupidon, dar și a diavolului, a dragostei pătimașe, dar și a războiului, a seducției, dar și a violenței, a sângelui, dar și a focului. Fierul magnetic din sânge face să fim atrași sentimental, dar poate face și să ne respingem, dușmănos.

Roșul este cea mai „fierbinte” dintre culorile primare, cea mai turbulentă din punct de vedere vizual, cea mai intensă din spectrul cromatic. Nu întâmplător, oamenii afectați de o orbire temporară, din cauza unei afecțiuni cerebrale, încep să întrezărească roșul cu mult înainte de a distinge orice altă culoare. Cu semnificații magice și religioase, aceasta simbolizează eroismul supraomnesc din miturile grecești, dar și răstignirea lui Iisus. Roșul se focalizează în spatele retinei, forțând lentila oculară numită cristalin să devină mult mai convexă pentru a aduce această culoare în față. Din acest motiv, avem impresia că zonele colorate în roșu se mișcă înainte. Acest lucru ar putea explica de ce această culoare ne atrage atât de mult atenția. Femeile par să fie atrase de tonalități reci de roșu spre violet. Gama lor de preferințe se încadrează între „roșul de cireasă” și purpuriu/ roșu aprins (magenta) și roșu fierbinte (fuchsia). Atunci când i se adaugă culorii roșii mai mult alb, se ajunge la tonalități pastelate de roz, cu o semnificație mult diferită. Reacțiile conștiente și subconștiente se

îndreaptă în acest caz spre o senzație de delicatețe și intensă femininitate, cu atât mai mult cu cât tonalitatea devine mai pală. Bărbații, pe de altă parte, preferă nuanțe de roșu spre portocaliu, de la roșul de tomată, până la roșul indian și cărămiziu. Atunci când se adaugă negru și gri pentru a se crea tonalități calde, se obține un maro roșcat cu sugestii extrem de masculine sau pământene. Portocaliul face așadar culoarea roșie mai deschisă, iar violetul mai închisă, la fel cum albul, negrul și griul îi conferă mai multă sau mai puțină strălucire. În același timp, contextul în care este amplasat roșul îi poate transforma influențele. De exemplu, atunci când roșul este prezent pe un fundal negru, el strălucește asemenea unui intens foc; pe un fundal alb, culoarea roșie își pierde din intensitate; în contrast cu portocaliul, roșul tinde să pară lipsit de viață. Pătratele colorate în roșu par să fie mai mari atunci când sunt intercalate cu unele negre. Roșul este una din primele două culori cele mai preferate de oamenii din întreaga lume. Roșu este culoarea întâlnită cel mai frecvent pe steagurile lumii. Roșu este culoarea internațională pentru „sto.” Cuvântul „roșu” apare pe locul trei, după negru și alb, în toate limbile lumii. În China și în cea mai mare parte a Asiei, roșul este culoarea norocului, a fericirii și prosperității. Din acest motiv, miresele din China poartă, în mod tradițional, rochiile de culoare roșie. La fel, în India și Nepal, miresele se îmbracă în sari-uri roșii. În Japonia, un kimono roșu simbolizează fericirea și norocul. Majoritatea copiilor din Japonia desenează soarele ca pe un mare cerc roșu. La bursele din Asia răsăriteană, roșul este utilizat pentru a marca creșterea prețurilor acțiunilor (în America de Nord, culoarea roșie semnifică o scădere a cotației acțiunilor). În Rusia (și nu numai) culoarea roșie este un simbol al comunismului și al revoluției. În India, roșul semnifică puritatea dătătoare de viață, iar în Japonia are un înțeles asemănător, asociat cu fertilitatea femeilor. Symbolismul culorii roșii este conectat cu primejdia și răul în Orientul Mijlociu. În Grecia, roșul este considerat a fi culoarea cea mai potrivită pentru bărbați. În creștinism, roșul, alături de verde, este una din culorile Crăciunului. Pentru unii indieni nativi americani, mai ales din tribul Cherokee, culoarea roșie semnifică Răsăritul și Focul sacru. În Africa de Sud, roșul este culoarea doliului. În cultura populară culoare roșie are diferite semnificații. Astfel, în America de Nord, ziua Sfântului Valentin este sărbătorită cu ornamente și imagini roșii ale lui Cupidon. Luminile

roșii ale semafoarelor indică „stop”. Mașinile de pompieri din multe țări sunt vopsite în roșu. În codificarea OSHA, roșul semnaleză pericol, stop și echipamentul de protecție pentru stingerea incendiilor. Dungile roșii din steagul SUA simbolizează tăria și valoarea. Steagul canadian este pe de-a întregul roșu, cu o frunză roșie de arțar și două dungi roșii. În timpul unor ceremonii speciale, preoții catolici poartă vestimente roșii simbolizând sângele vărsat de sfinții martiri. În cultura populară occidentală, diavolul este asociat cu roșul, și este înfățișat adeseori cu o piele roșie. Soldații din Roma antică purtau steaguri roșii de luptă, indicând marea lor putere. În filosofia orientală, roșul este asociat cu chakra rădăcinii, aflată la baza coloanei vertebrale și văzută drept sursă a energiei sexuale. În astrologie, roșul este culoarea zodiei Gemenilor. Rubinul, piatra prețioasă de culoare roșie, este un cadou tradițional pentru cea de-a patruzecia aniversare a căsătoriei. Una din cele mai gustate povești de către copiii din întreaga lume este „Scufița roșie”. În povestea „Vrăjitorul din Oz”, pantofii lui Dorothy sunt de un roșu rubiniu. Simplitatea fapt de a privi culoarea roșie s-a dovedit a stimula activitatea cerebrală. Roșul poate mări pulsul și tensiunea arterială. Orice fel de lumină roșie pulsatorie poate provoca convulsii unor oameni suferind de epilepsie. Roșul este o culoare puternică, dar efectele sale sunt temporare și nu afectează toți oamenii. Până și capatoredorului este roșie spre a înfuria taurul (Zeul cel Negru) în coridă (taumahie) – vezi Foto 13.

De ce avem *Porțile de Fier* ?

Pe teritoriul nostru strămoșesc apar denumiri de localități, ape, munți, etc. ce sunt sau nu sunt explicitate. Mi se pare ciudat că denumirea „Porți de Fier” vine tare de demult, din vremea dacilor. Porțile au calitatea de a închide un spațiu, de al proteja, dar ele se și pot deschide spre a oferi șansa de trecere în noul spațiu. Porțile sunt ca și vămile, sau strungile, oferind un mic loc de trecere, poate chiar cu „dedicație” pentru anumite persoane. Dacă teoria mea legată de fierul din sângele omenesc este adevărată, iar fierul acesta poate face „pasul la histerezis” („istru este zis”- numit), atunci și sfințenia fluviului Dunărea (Istru; Danubius) este justificată, dar și denumirea defileului de la Cazane, de „Porțile de Fier”. Și pentru că lovitura cosmică

apocaliptică ce „îngroapă” vechea lume și aduce la lumină noua lume este tot dublă (secură dublă a Omului cel Mare – Zamolxis) și denumirea acesta trebuia „dublă”, astfel avem nu doar Porți de Fier la Dunăre, dar și în munți, unde există Porțile de Fier ale Transilvaniei (Tapae; punct localizat într-o trecătoare dintre Munții Țarcu și Munții Poiana Ruscă). Trecerea printre asemenea porți poate reprezenta de fapt „Judecata” (Iadul). Aceste chei (strâmtori) sunt menționate pentru prima dată la anul 87 e.n., cu 14 ani înaintea confruntărilor cu Traian, când războinicii lui Decebal s-au luptat cu numeroasele trupe imperiale. Aici romanii au fost atacați prin surprindere, fiind prinși ca într-un clește și zdrobiți cu furie. Dacii au avut în avantajul lor și configurația locului. Căzut în capcana întinsă de iscusitul Decebal, invadatorul roman s-a apărut cu disperare, însă una dintre legiunile sale – Legiunea V Alaudae – a fost distrusă aproape în integralitate. În luptă și-a pierdut viața însuși conducătorul armatei de invazie, generalul Cornelius Fuscus. Legiunile romane participante la prima bătălie de la Tapae au fost VII Claudia, IV Flavia Felix, V Macedonica, I Italica și V Alaudae, legiunea nimicită. Astfel Decebal își făcea cunoscută puterea în fața imperiului, învingând prin ambuscadă o armată de peste 30.000 de luptători.

Pasul *Poarta de Fier a Transilvaniei* este o trecătoare aflată la limita dintre Carpații Occidentali și Carpații Meridionali, între Munții Poiana Ruscă și Munții Țarcului, situată pe valea Bistrei (Bis – Trei, sau de două ori trinitatea), la altitudinea de 700 de m, și care face legătura între Culoarul Bistrei și Depresiunea Hațegului. La nord de această trecătoare se află vârful Dealul Mare de 969 m. Pasul care leagă orașele Oțelul Roșu (aflat la est) și Hațeg („haț – e – g”; aflat la vest), asigură legăturile rutieră și feroviară dintre Banat și Transilvania de sud – vest. Pe aici în antichitate trecea calea vestică de acces către capitala Daciei, Sarmizegetusa, denumirea antică a trecătorii fiind probabil aceea de Tapae (T – apa – e). În acea zonă dacii, în perioada Războaielor Daco – Romane au dat trei mari bătălii. Prima a fost menționată mai sus (în anul 87). Cea de a doua a fost în anul următor, iar sorții au fost favorabili de data acesta romanilor. În anul 101 a avut loc ultima dintre bătălii – cea decisivă a primului război daco – roman – defavorabilă și de această dată dacilor. În perioada medievală aici s-a aflat o vamă, administrată de către familia Kendeffy (cu curtea nobiliară în satul Râu de Mori).

Tapae a fost numele unei așezări fortificate sau a unei regiuni din Dacia. Făcea parte din sistemul de fortificații al cetății Sarmizegetusa, care era centrul politic al statului dac. Se afla în zona cunoscută ca „*Porțile de fier ale Transilvaniei*” (vezi Foto – 5), o trecătoare naturală între Munții Țarcului și Munții Poiana Ruscă, care leagă Banatul de Țara Hațegului. Astfel, zona era una dintre puținele variante pe care o armată invadatoare ar fi putut să le aleagă pentru a pătrunde în Transilvania și mai apoi către cetatea Sarmizegetusa. Numele este atestat de Dio Cassius în lucrarea sa „*Historia Romana*”, mai întâi în cartea LXVII (67), capitolul 10, care povestește campania romană din anul 87 d.Hr., când împăratul Domițian însoțit de generalul Tettius Iulianus pătrunde în Dacia și se confruntă cu armata lui Decebal, și mai apoi în cartea LXVIII (68), capitolul 8, care povestește campania împăratul Traian, din anul 101 d.Hr., împotriva lui Decebal. În continuare sunt traduceri ale celor două texte în română: „*El (Tettius Iulianus nt.) a înfruntat inamicul la Tapae, și a ucis mulți dintre ei*”(…) „*Când Traian, în campania sa împotriva Dacilor, s-a apropiat de Tapae, unde barbarii aveau tabăra, i-a fost adusă o ciupercă mare pe care fusese scris cu caractere latine un mesaj care i-a făcut pe Buri și pe ceilalți aliați să îl sfătuiască pe Traian să se întoarcă și să păstreze pacea. Totuși, el înfruntă dușmanul și a văzut mulți răniți în armata sa și a ucis mulți dintre dușmani*” Cassius Dio atestă existența unei tabere militare sau a unei fortificații gete la Tapae, locul de desfășurare a două confruntări între Roma, prin Domițian și Traian, și Dacia regilor Duras și Decebal, cunoscute ca Războaiele Daco-Romane. Astăzi în zona respectivă se află localitatea Zeicani, parte a comunei Sarmizegetusa. Numele cetății, sub forma „Tapieo”, apare și în textele de pe plăcile de plumb descoperite la Sinaia la începutul secolului al-XX-lea, cunoscute ca *Tăblițele de la Sinaia* (arhiva de aur regală geto-dacă).

Denumirea de „Porțile de Fier” o întâlnim pentru cea de a doua oară pe cursul fluviului Dunărea. Acesta este numele unui defileu pe fluviul Dunăre. În sensul larg, reprezintă 134 km din cursul Dunării, în sensul mai îngust doar barajul hidroelectric din apropierea orașului românesc Orșova. La est de *Porțile de Fier*, în apropiere de orașul Drobeta-Turnu Severin, se afla podul lui Traian. Defileul se află între România în nord și Serbia în sud. Fluviul traversează Munții Carpați în cadrul cărora separă Munții Banatului de Carpații Sârbești. Numele

maghiar, *Vaskapu*, înseamnă tot „Porțile de Fier”, și este folosit, împreună cu cel românesc, pentru a denumi întreg lanțul de defileuri. Un nume alternativ românesc pentru ultima parte este *Clisura Dunării*. În Serbia defileul este cunoscut sub numele de *Đerdap* fiind un parc național, ultima secțiune numindu-se *Đerdapska klisura*. Defileul este uneori denumit „Defileul Dunării”, denumire greșită deoarece cursul fluviului mai are și alte defilee, ca de exemplu defileul de la Visegrád. Dunărea se îngustează pentru prima oară dincolo de insula (românească) Moldova Veche, cunoscută sub numele de *Defileul Golubac*. Acesta are 14,5 km lungime și 230 m lățime în cel mai îngust punct. La începutul defileului se află un fort medieval la Golubac, pe malul sârbesc. Prin valea *Ljupovska* se ajunge la cel de-al doilea defileu, *Gospodin Vir*, care are 15 km lungime și se îngustează până la 220 m. Culmile urcă până la 500 m și sunt cel mai greu de ajuns de pe pământ. *Donji Milanovac*, mai largă, face legătura între *Cazanele mari* și *Cazanele mici*, care au o lungime de 19 km împreună. *Valea Orșova* este ultima secțiune mai largă înainte ca fluviul să ajungă la câmpiile Valahiei și la ultimul defileu, *Defileul Sip*. *Cazanele Mari* este cel mai cunoscut și mai îngust defileu: aici Dunărea se îngustează la 150 m și ajunge la o adâncime de până la 53 m. Pentru a face navigabilă Dunărea între Baziaș și Turnu-Severin, în această regiune a Clisurilor, unde cursul fluviului era numai cataracte, bancuri și vâltori, guvernul ungar al premierului István Széchenyi începe în anul 1834 începe îndepărtarea stâncilor din cataractele Clisurii-de-sus și continuă lucrările până la 1846. Ulterior, la 15 septembrie 1890, în urma contractului încheiat între guvernul ungar, pe de-o parte, și ing. Hajdu, fabricantul H. Luther din Braunschweig și Societatea de Discont din Berlin, pe de altă parte, au fost începute lucrările de canalizare în mod sistematic. Acestea nu au fost finalizate în 1895, cum fusese prevăzut inițial în contract, ci abia în 1898 sub mandatul ministrului transporturilor Gábor Baross, care a primit după această dată porecla de „ministrul de fier”. A fost o lucrare grandioasă, care a necesitat cheltueli enorme din partea statului maghiar (aproximativ 20 milioane de florini, la vremea respectivă un palat cu 4-5 etaje costând în jur de 5-7000 de florini) și o extraordinară cantitate de muncă. Foloasele au fost în raport cu efortarea depusă, deoarece prin deschiderea Clisurilor s-a dat o dezvoltare extraordinară navigației dunărene, ceea ce a atras după sine intensificarea comerțului tuturor

statelor riverane, care au de atunci drum deschis spre mare. Canalul a fost inaugurat de împăratul Franz Joseph al Austriei în data de 27 septembrie 1896, după care a efectuat o vizită oficială de trei zile în Regatul României. La eveniment, desfășurat la Orșova, au fost prezenți regii Carol I al României și Alexandru I al Serbiei. Limitele canalului deschis în albia Dunării sunt marcate prin geamanduri, iar pentru o mai mare siguranță a navigației prin aceste locuri primejdioase, s-a înființat un corp de piloți speciali, de stat, care conduc toate vapoarele pe această porțiune. Pe malul românesc, la *Cazanele Mici*, *Statuia lui Decebal* a fost sculptată în piatră între anii 1994 și 2004, fiind cea mai mare statuie din Europa (donată nouă tuturor de Iosif Constantin Drăgan). Unele descoperiri arheologice au fost făcute în defileul mai puțin spectaculos *Gospodin Vir* (Vârtejul Domnului): în anii 1960, situl arheologic *Lepenski Vir* (Vârtejul Teiului) a fost studiat, adevărindu-se cel mai important din Europa de sud-est. Statuile din gresie din neoliticul timpuriu descoperite aici sunt de o mare valoare. Aceasta și alte descoperiri indică faptul că regiunea Porților de Fier a fost locuită de zeci de mii de ani (peste 11.000 de ani).

„Tapă” este și tăietura „în ștreg” (oblică) ce se face spre a doborâ un copac; spre a-i putea da direcția de cădere. Astfel de tăieturi făceau strămoșii noștri atunci când pregăteau copacii din trecători, spre a-i prăvăli peste armatele dușmane. „La tapă” (Tapae) era locul gata pregătit pentru prăvălirea copacilor, sau locul unde au fost prăvăliți copacii, creând o astfel de capcană a morții fără ieșire. Trecerea unei strămtori (zonă de chei), ca ușă (posibilitate) de trecere, sau ca și capcană a morții, constituia o încercare (cumpănă). Porțile de trecere, de la cele maramureșene, la cele din America (Poarta Soarelui), sau Porțile Împărătești din bisericile noastre ortodoxe, au constituit și constituie încă un simbol aparte, al trecerii „dincolo”, într-un alt tărâm, într-o altă lume. „Porțile de Fier” sunt, prin sonoritatea numelui lor, greu de trecut, precum vâmile cerești pentru păcătoși. Dacă porțile de fier sunt și oxidate, culoarea lor cenușie poate deveni roșie ca sângele. Trecerea „dincolo” are și el un preț pe care îl vom plăti odată și odată...